

EXPUNERE DE MOTIVE

la Legea privind pregătirea economiei naționale și a teritoriului pentru apărare.

De la intrarea în vigoare a Legii nr. 73/1995 privind pregătirea economiei naționale și a teritoriului pentru apărare, economia reală a cunoscut mutații importante. Descentralizarea activităților economice și reconsiderarea rolului statului în ceea ce privește proprietatea asupra mijloacelor de producție au constituit premisele pentru noua configurație a relațiilor economice care s-au edificat în ultimii ani. Agenții economici, constituiți ca urmare a procesului de privatizare, își orientează activitatea, atât cea imediată, cât și cea de perspectivă, spre obținerea unui profit maxim. Chiar și agenții economici cu capital majoritar de stat se conformează tot mai mult legilor pieței.

În prezent, au apărut semnele care avertizează asupra faptului că elemente esențiale ale Legii nr. 73/1995 devin inoperabile în raport cu unii agenți economici care au răspunderi pe linia pregătirii pentru apărare. Ca urmare a neasigurării de la bugetul de stat a fondurilor necesare autorităților publice centrale și locale pentru realizarea măsurilor și acțiunilor privind pregătirea economiei naționale și a teritoriului pentru apărare, agenții economici nu pot realiza conservarea și păstrarea în conservare a capacităților de mobilizare, precum și constituirea și administrarea rezervelor de mobilizare. În plus, pentru agenții economici care s-au privatizat, nu există prevederi legale prin care, de la bugetul de stat, să fie asigurate fonduri în aceste scopuri. Legea nr. 73/1995 impune agenților economici, indiferent de forma de proprietate, obligații pentru susținerea efortului de apărare, fără a asigura, însă, compensările firești. Dezechilibrul dintre obligațiile și drepturile autorităților publice și agenților economici conduce la nerespectarea prevederilor legii.

Planul de modernizare a economiei naționale este mai mult supus riscului de a nu putea fi pus în aplicare din cauza stagnărilor acumulate în timp, inclusiv prin neefectuarea lucrărilor de conservare la capacitățile de modernizare fără încărcare permanentă, precum și a schimbării profilului de producție a multor agenți economici, ca urmare a efectelor legilor pieței și ale privatizărilor.

Ca urmare, s-a impus adoptarea unei legi care trebuie să reglementeze și să reflecte:

- trecerea de la sistemul centralizat, bazat pe autoritate, la un sistem care să asigure o îmbinare între cerințele unei planificări centralizate și cele ale asigurării resurselor necesare instituțiilor din sistemul național de

apărare, celorlalte autorități publice și populației, în condițiile economiei de piață;

- faptul că pregătirea economiei naționale și a teritoriului pentru apărare nu înseamnă numai asigurarea, la mobilizarea și în caz de război, a resurselor necesare instituțiilor din sistemul național de apărare, ci și asigurarea resurselor necesare funcționării tuturor instituțiilor și a întregii economii, precum și a nevoilor raționalizate ale populației;

- măsurile și acțiunile necesare pentru pregătirea economiei naționale până la decretarea mobilizării sau stării de război și măsurile ce trebuie întreprinse odată cu și ulterior acestui moment.

Noua concepție are în vedere următoarele:

- a) elaborarea Planului de mobilizare a economiei ca obiectiv-țintă și a Planurilor anuale de pregătire a economiei pentru apărare ca “pași” în îndeplinirea complexului de măsuri și sarcini stabilite pentru economie în caz de mobilizare sau război;

- b) stabilirea unui singur ordonator de credite, Oficiul Central de Stat pentru Probleme Speciale, care utilizează, în timp de pace, credite bugetare pentru pregătirea economiei naționale pentru apărare.

Această prevedere oferă avantajul de a permite derularea finanțării pe programe și obiective, evidențierea costurilor necesare asigurării permanente a capacității economiei pentru apărare, precum și stabilirea responsabilității unei singure instituții pentru măsurile întreprinse în acest domeniu;

- c) realizarea unui sistem de priorități și de alocare a resurselor pentru apărare, care are scopul de a stabili responsabilitățile ce revin autorităților, instituțiilor publice și agenților economici pentru realizarea cerințelor urgente necesare susținerii efortului de apărare;

- d) în planul de mobilizare a economiei naționale pentru apărare se vor cuprinde numai acele produse și servicii stabilite într-un nomenclator de către Oficiul Central de Stat pentru Probleme Speciale;

- e) Oficiul Central de Stat pentru Probleme Speciale constituie, gestionează și actualizează permanent baza de date referitoare la existența și funcționarea capacităților pentru apărare și la situația rezervelor de mobilizare pe care le administrează;

- f) alocările bugetare pentru constituirea, păstrarea și întreținerea capacităților pentru apărare și a rezervelor de mobilizare se fac în mod respectiv, numai pentru acelea care se trec în conservare și respectiv, sunt necesare, exclusiv, pentru satisfacerea cerințelor de tehnică de luptă, echipamente militare, armament și muniții, stabilite prin hotărâre a Guvernului;

- g) realizarea autonomiei agenților economici în folosirea capacităților pentru apărare, care nu sunt în conservare, pentru activități de producție și servicii cu caracter civil;

h) introducerea contractului între Oficiu și agenții economici pentru realizarea sarcinilor și măsurilor prevăzute în Planul de Pregătire;

i) dinamizarea adaptării legislației la schimbările din economia reală;

j) reglementarea problemelor curente, specifice Planului anual de pregătire a economiei naționale pentru apărare, se va face prin hotărâri ale Guvernului.

Sistemul instituit prin noua lege permite instituțiilor abilitate ale statului să prezinte în fața Consiliului Suprem de Apărare a Țării soluții viabile, eficiente la problemele ridicate de cerințele de securitate și apărare ale țării.

Proiectul legii a fost avizat de Consiliul Suprem de Apărare a Țării în ședința din data de 01.11.2002.

Față de cele prezentate, Parlamentul României a adoptat Legea privind pregătirea economiei naționale și a teritoriului pentru apărare.